

ASK
ØY

KOMMUNE

FURULY BARNEHAGE

«med lekelyst og
forskertrang»

2022 - 2023

Innhold

1. Innledning	2
2. Kommunens visjon og verdier	2
3. Presentasjon av barnehagen	3
4. Pedagogisk grunnsyn	4
5. Voksenrollen.....	4
6. Barns medvirkning	5
7. Læringsmiljø.....	6
7.1. Barnehagens arbeid for et trygt og godt barnehagemiljø	6
7.2. Omsorg	9
7.3. Danning.....	9
7.4. Lek.....	10
7.5. Læring.....	11
7.6. Språk og kommunikasjon.....	12
7.7. Mangfold, likeverd og likestilling	14
7.7.1 Tilrettelegging for barn som trenger ekstra støtte	14
8. Bærekraftig utvikling	15
9. Progresjon	16
10. Digital praksis.....	17
11. Fagområdene.....	17
12. Overganger.....	19
12.1. Tilvenning	19
12.2. Overgang fra avdeling til avdeling	19
12.3. Overgang barnehage – skole	19
13. Dokumentasjon- og vurderingsarbeid.....	21
13.1. Barnehagen som lærende organisasjon	21
13.2. Dokumentasjon og vurdering	22
14. Samarbeid	23
14.1. Foreldresamarbeid og medvirkning	23
14.2. Samarbeid andre instanser	25
15. Barnehagens satsingsområder –Prosjektarbeid/Tema /Årshjul.....	26

1. Innledning

I Askøy kommune er det 8 kommunale barnehager med ulik organisering, størrelse og pedagogisk profil, som sikrer et mangfoldig tilbud til kommunens innbyggere. Barnehagene har et tett samarbeid og har utarbeidet felles verdier og felles satsningsområder. Satsningsområdene er beskrevet i Temaplan barnehage 2022-2026.

Ansatte i de kommunale barnehagene har felles kompetanseutvikling og samarbeider på tvers for å sikre en høy kvalitet. Fra høsten 2019 utarbeider barnehagene sine årsplaner ut fra en fastsatt mal. Barnehagenes årsplan bygger på Lov om barnehager og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Temaplan barnehage gir føringer for kvalitetsutvikling i perioden 2022 – 2026 og beskriver eiers og barnehagemyndighets lokale tilpasning til rammeplanen og prioriteringer i planperioden. Som barnehageeier er kommunen ansvarlig for at barna får en god start på et livslangt læringsløp.

Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold til pedagogisk praksis.

Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan også gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

Figur 1: Planhierarki

2. Kommunens visjon og verdier

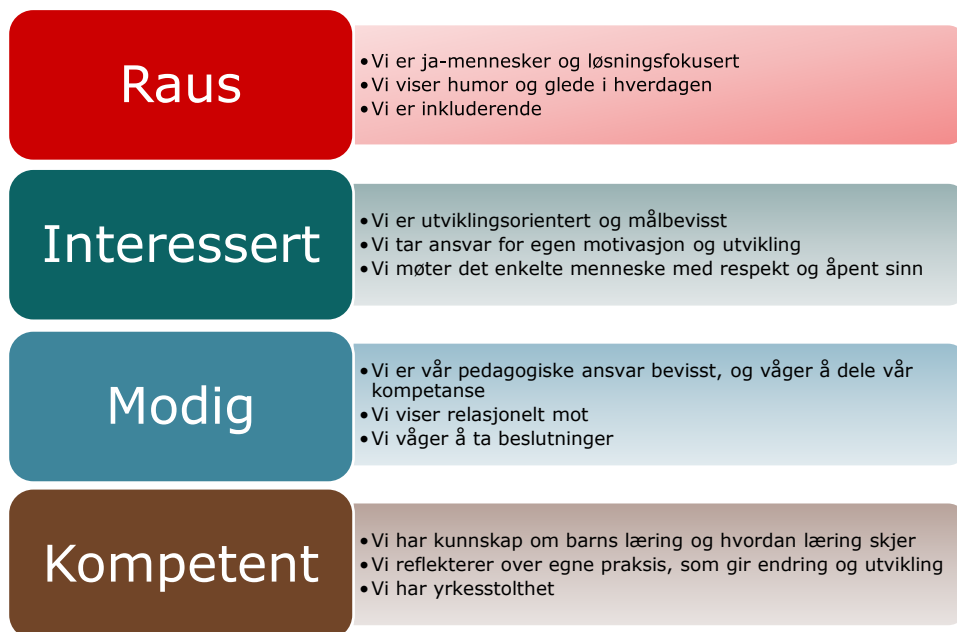
Tett på utviklingen – tett på menneskene er Askøy kommunes visjon. Dette betyr at kommunen ønsker å ta en aktiv rolle og være tett på når det gjelder å styre og påvirke utviklingen. Å være et varmt samfunn med gode levekår innebærer å ha et godt oppvekstmiljø og et rikt kulturliv, og folk som bryr seg om og tar vare på hverandre.

Gjennom kommunes verdier raus, interessert, modig og kompetent skal barnehagen tilrettelegge for trygghet, læring og utvikling i barnas hverdag. Verdiene gir også retning for samarbeid og kommunikasjon og skal sette

standard for hva våre ansatte sier og gjør i møte med barn, foreldre, samarbeidspartnere og kollegaer.

(Fra Kommuneplanens samfunnsdel 2015-2030)

Figur 2: Oversikt over hva kommunens verdier betyr for barnehagens ansatte.

3. Presentasjon av barnehagen

Furuly barnehage er en spennende barnehagen som ligger på østsiden av Askøy. Gjennom omsorg, lek og læring ønsker vi å gi barna en sunn og trygg oppvekst med vekt på naturglede, miljøvern, fysisk aktivitet og helse.

Vi har flotte lokaler som innbyr til varierte aktiviteter inne og ute. Vi legger vekt på godt samarbeid mellom basene og variert bruk av lokalene og uteområdene, for å sikre god kvalitet i tilbudet til alle barna.

Vi har også god tilgang på flotte naturområder. I barnehagens nærmiljø har vi en bondegård, sansehage, friluftsområde, tilgang til sjø, vann og skogsområder. Vi har også opparbeidet en leirplass med gapahuk og lavvo i skogen.

«med lekelyst og forskertrang»

4. Pedagogisk grunnsyn

«Med pedagogisk grunnsyn menes den virkelighetsoppfatning, de kunnskaper, verdier og holdninger som ligger til grunn for pedagogisk virksomhet» (Lillemyr & Søbstad).

Furuly barnehage er en arena der grunnlaget for livslang læring legges. Vi har et helhetlig læringssyn der vi ser på barns læring som en kontinuerlig prosess, der barnet gjennom sine opplevelser og erfaringer, i møte med personer, miljø og omgivelser, tilegner seg grunnleggende kunnskap og basisferdigheter. I Furuly barnehage støtter vi hvert enkelt barns utvikling gjennom gode pedagogiske opplegg og vi sikrer dette ved jevnlig evalueringer av det pedagogiske arbeidet. Barnehagen samarbeider tett med hjemmet for ivareta barnas behov.

Barndommen har en egenverdi som skal ivaretas. Barna skal oppleve å være trygge og aktiv sammen med andre barn og voksne. Den skal gi barna en optimal mulighet til å utvikle seg i lek og samspill med andre barn. Barna skal oppleve å være en del av et fellesskap og skal oppleve tilhørighet til barnegruppen og utvikle et godt forhold til personalet. Personalet skal ha barnets beste som utgangspunkt for arbeidet.

Gjennom bevisst tilrettelegging av miljøet skal barna oppleve et trygt miljø som er støttende og utfordrende og som gir barna mulighet til å leke variert og til å ha noe å strekke seg etter.

5. Voksenrollen

Voksenrollen er av stor betydning for kvalitet og innhold i barnehagen og det enkeltes barn trivsel, læring og utvikling. Personalet skal forstå barns uttrykk og anerkjenne og støtte barnas relasjoner. De skal støtte og fremme enkeltbarns og barnegruppens sosiale ferdigheter ved å utfordre, legge til rette for medvirkning, motivere og stimulere til lek og læring. Rammeplanen fremhever at personalet skal være aktive, tydelige og fremme et godt sosialt miljø. De skal være varme og støttende voksne som setter tydelige grenser for barna. Dette krever sensitive voksne som er bevisst sin væremåte og er ansvarlig for de positive relasjonene. Pedagogisk ledelse og kontinuerlig refleksjon om egen praksis er av avgjørende betydning for å sikre og videreutvikle kvaliteten i barnehagen.

6. Barns medvirkning

Å erfare medvirkning vil gi en kompetanse som man får bruk for resten av livet. Barnehagen skal være et inkluderende fellesskap og fremme demokrati, der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Barnets synspunkter skal vektlegges i samsvar med dets alder og modenhet, og det krever ansatte som ser, hører og involverer seg i det barna er opptatt av. Medvirkning fordrer et menneskesyn der vi anerkjenner individene, og gir barna rom – både fysisk og psykisk – for å uttrykke seg og virke/samhandle med andre. Vi har en forpliktelse til å få frem barns synspunkt, og la det de uttrykker få konsekvenser for det pedagogiske arbeidet.

FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Dette er en grunnleggende verdi som legges til grunn for drøftinger i personalgruppen og skal prege barnehagehverdagen.

Vi legger vekt på å bygge opp gode relasjoner mellom barna, og mellom barn og voksne. Personalets evne til å lytte og anerkjenne barnets følelser og opplevelser er avgjørende for å sikre barnet medvirkning og innflytelse over egen hverdag. Vi er opptatt av å ha gode relasjoner med barna der møtet mellom barnet og den voksne er preget av nærhet, interesse og humor. Barnet skal oppleve å bli tatt på alvor og bli respektert i forhold til egne meninger og følelser. Dette gir barnet mulighet til å erfare at egne opplevelser og meninger er gyldige og verdifulle. Personalet må imidlertid alltid ha et reflektert forhold til barnets medvirkning, og må ta ansvar der barnet selv ikke er i stand til å vurdere følgene av egne valg.

Barnehageloven § 3 har fra 1.1.21 en tilleggsbestemmelse. «*I alle handlinger og avgjørelser som gjelder barn i barnehagen, skal hva som er det beste for barnet, være et grunnleggende hensyn*».

Barna vil også oppleve at egne ønsker går på tvers av andre barns ønsker og dette er viktige erfaringer som barnet får oppleve i lek og hverdagsaktiviteter i barnehagen. I barnehagen er de en del av et fellesskap og skal forhandle, hevde egne meninger, lytte til andre og også oppleve at de må inngå kompromisser eller bøye seg for flertallsavgjørelser.

Barn 1-3 år

Medvirkning handler for oss om at vi skal:

se, tolke og møte barnet i forhold til deres kroppslige uttrykk

bekreft og anerkjenne barnet.

sikre at det får innflytelse i hverdagen

se og støtte barna i deres egne initiativ og handlinger

Barn 3-6 år

Medvirkning handler for oss om at vi skal:

lytte til barna og være interessert i det de er opptatt av

hjelpe barnet å sette ord på og begrunne sitt behov

la barnet oppleve å få gi uttrykk for egne meninger og tas med i drøftinger i forhold til egen hverdag i barnehagen

utfordre barnet i å lytte til andre og men også hevde egne synspunkter

la barna være viktige samspillspartnere i planlegging,

7. Læringsmiljø

Læringsmiljøet i barnehagen består av de kulturelle, relasjonelle og fysiske forholdene i barnehagen som har betydning for barns utvikling, lek og læring. Personalet skal ha kunnskaper, ferdigheter og evner til å skape gode og trygge læringsmiljø. Barnehagen skal legge et godt grunnlag for barnets fysiske og psykiske helse, og i samarbeid med hjemmet gi barnet verktøy til å stå rustet til å møte verden og oppleve livsmestring.

«med lekelyst og forskertrang»

Vi legger vekt på lek, undring og eksperimentering. Personalet er rollemodeller og er aktiv i samspill med barna. Vi deltar i lek og undrer oss sammen med barna i forhold til det vi opplever. Noen ganger er det barnas interesser og oppdagelser som ligger til grunn, andre ganger er det personalet som peker ut fenomener som det er spennende og undersøke. Ingenting fanger barns interesse som utbrudd av setningen: «Se her». Disse førstehåndserfaringene der barnet ser, tar på, oppleve og undre seg over, er utgangspunkt for mange gode samtaler og kan gi gode innspill til småprosjekter med utgangspunkt i barnas interesser. Vi tilegner oss ny kunnskap sammen med barna og barn opplever at det er spennende å lære ut fra egne interesser og det de opplever. Barnas opplevelser blir bearbeidet på ulike måter, bl.a. gjennom lek, eksperimenter, tegninger og fortellinger og bidrar også til barnas språkutvikling og begrepslæring.

Furuly barnehage vektlegger arbeid med barn i naturen som en viktig del av hverdagen. Vi er bevisst på betydningen dette gir barna av opplevelser, aktiviteter og erfaringer. Barna skal utvikle glede av å være i naturen, få en begynnende forståelse for samspillet i naturen og samspillet mellom mennesket og naturen.

7.1. Barnehagens arbeid for et trygt og godt barnehagemiljø

Barnehagen jobber forebyggende mot mobbing og formidler grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg og medansvar.

Barnehagen har gode rutiner for å følge med, og være til stede for barna. Askøy kommune har et felles kvalitetssystem for håndtering av hendelser knyttet til uønsket adferd, som benyttes. Personalet har fått opplæring i arbeidet med å forebygge, avdekke og håndtere mobbing og uheldige samspillsmønstre ved bruk av verktøyet «Sammen mot mobbing i barnehagen».

Barnehagen skal sørge for at alle barn får en trygg og god barnehagehverdag.

Alle som jobber i barnehagen har en plikt til å følge med på hvordan alle barna i barnehagen har det. De skal gripe inn hvis barn utsettes for krenkelser. Dette kan for eksempel være utestengning fra lek, plaging, mobbing, vold eller diskriminering. Hvis en voksen vet om, eller tror at et barn blir mobbet, plaget, eller på andre måter ikke har det bra, skal hun eller han alltid:

- Gripe inn og stoppe krenkelsen med en gang
- Si ifra til styrer i barnehagen
- Undersøke hva som har skjedd
- Sette inn tiltak, og lage en plan for å sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø.

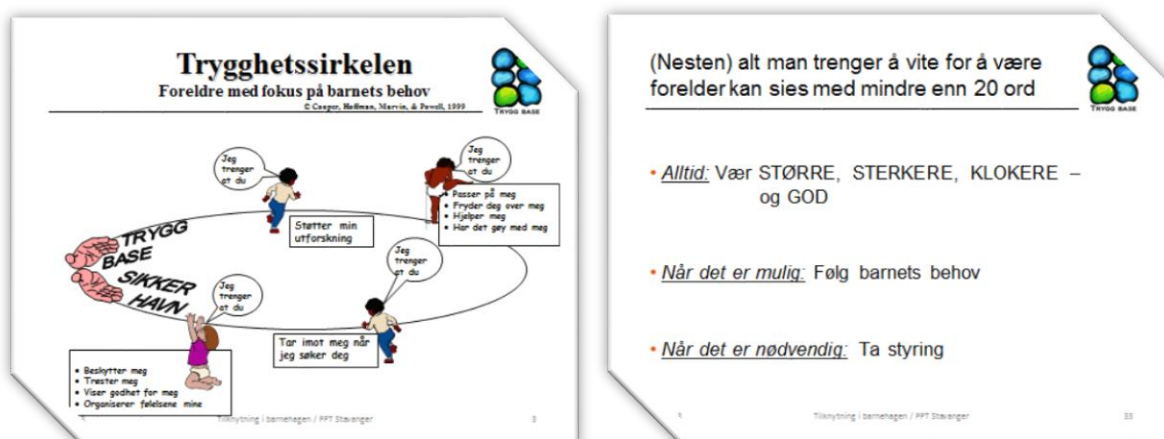
Hvis en ansatt kjenner til, eller får mistanke om at en annen ansatt krenker eller utestenger et barn, må de melde fra med en gang til styrer i barnehagen. Dette gjelder også ved vold og trakassering. Styrer skal melde fra til barnehageeier.

Barnehagen må ha gode rutiner for å følge med, og være til stede for barna. Personalet har fått opplæring i arbeidet med å forebygge, avdekke og håndtere mobbing og uheldige samspillsmønstre ved bruk av verktøyet «Sammen mot mobbing i barnehagen».

Barnehagen skal også jobbe forebyggende mot mobbing og formidle grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg og medansvar.

Barnet er allerede fra fødselen utstyrt med en evne til sosial interaksjon med omgivelsene. De vil gjennom sine omgivelser utvikle denne kompetansen og vil knytte seg til nære omsorgspersoner helt fra fødselen av. Omgivelsenes evne til å møte barnets behov er viktig med tanke på videre samspill med andre. Dette er også viktig i forhold til overgang til barnehagen og muligheten barnet har til å knytte kontakt med andre nære omsorgspersoner.

Vi legger derfor vekt på at barna blir godt kjent med personalet. Barnet skal kunne knytte seg til dem og barnet skal bli møtt med omsorg og trygghet. I dette arbeidet har vi tatt i bruk trygghetssirkelen som er en modell som beskriver barnets samhandling med sine omsorgsgivere og omsorgsgivers rolle for barnet i forhold til utvikling og læring.

Tidlig erfaringer med andre barn har stor betydning for barns samspillferdigheter og gjør barnehagen til en viktig arena for sosial utvikling, men barn utvikler ikke nødvendigvis sosial kompetanse bare ved å være sammen.

Vi arbeider derfor systematisk med å støtte og fremme enkeltbarnets og barnegruppens sosiale ferdigheter i hverdagen. Arbeid med sosial kompetanse, med vekt på relasjonsbygging, vennskap, samspill og lek, er et av satsningsområdene i barnehagen. Her vil også samarbeidet mellom personalet og mellom barnehagen og hjem være i fokus.

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen uttrykkes og tilegnes av barn i samspill med omgivelsene. Den gjenspeiles i barns evne til å ta initiativ og til å opprettholde vennskap. Forståelse for sosiale forhold og prosesser og mestring av sosiale ferdigheter krever erfaring med og deltakelse i fellesskapet.

Barnehagen har fokus på at alle barn skal føle seg som en del av fellesskapet i barnehagen.

Personalet i Furuly barnehage:

- Er observant på hvert enkelt barn sin trivsel og på det som skjer i barnegruppen.
- Gjennomfører systematisk observasjon av det sosiale samspillet i gruppen.
- Lager felles regler for det sosiale samspillet sammen med barna på basen.
- Er engasjerte voksne som er tett på barna og barnegruppen og som griper inn og veileder barna ved behov.
- Møter barns følelsesuttrykk på en slik måte at vi anerkjenner dem, setter ord på dem og hjelper barna å takle dem på en god måte. Vi må se bak handlingen for å forstå, og noen ganger er følelsene uttrykk for at barna strever med noe.
- Skal gjennom tett foreldresamarbeid komme tidlig i posisjon til å hjelpe barnet gjennom å iverksette undersøkelser, tiltak og oppfølging i barnehagen og hjemme.
- Oppmuntrer til og trener på basisferdigheter som å vente på tur, dele med andre, høflighet, holde orden og økt selvstendighet i takt med alder og modning.
- Bruker materiellet «Grønne tanker - glade barn», i førskolegruppen.
- Bruker «Venner» som er en samling med bøker som tar opp ulike situasjoner som kan oppstå hjemme og i barnehagen, og gir enkle modeller for konfliktløsning. De yngste barna på Base 3 og Base 4 bruker dette materiellet.
- Bruker egenproduserte bilder for å synliggjøre og snakke om samspillsregler med de yngste barna. Base 1 og Base 2.
- Vi bruker billedmaterieell fra «Sammen Mot Mobbing» der vi samtaler og reflekterer over handlinger og samspill sammen med de eldste barna. Base 3 og Base 4

Barnehageloven kapittel VIII; Psykososialt barnehagemiljø er gjort gjeldende fra 1.1.21.

Dette innebærer at alle ansatte i barnehagen har en skjerpet plikt til å gripe inn dersom barn ikke opplever å ha et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt §42 og skjerpet aktivitetsplikt §43).

7.2. Omsorg

I Furuly barnehage skal vi ivareta hvert enkelt barn ved å tilrettelegge for et godt utviklingsmiljø, faglig og sosialt. Vi skal møte hvert enkelt barns uttrykk og behov på en måte som virker oppbyggende og skaper gode erfaringer i forhold til egen selvfølelse. Barnet skal oppleve å være en del av et demokratisk samfunn og skal kunne ta imot og gi omsorg til andre.

Omsorg handler for oss om at vi:

- er lydhør overfor barnets behov og ønsker og gir respons
- er følelsesmessig tilgjengelig og tilbyr nærhet og kontakt
- inkluderer alle barn i et fellesskap der en har omtanke for hverandre
- skaper en positiv og aksepterende atmosfære
- ser og følger barnets initiativ og aktivitet
- gir positiv benevnelse og beskrivelser av det en gjør og opplever sammen
- opparbeider gode relasjoner til barna og er en «trygg base» for dem. (Trygghetssirkelen)

7.3. Danning

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene, og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati.

Barn må derfor få utfordringer og muligheter til å utvikle kunnskaper og ferdigheter, og støtte for å handle omsorgsfullt og gjøre etisk begrunnede valg. Både mennesker, leker, materiell og rom har betydning for barnets dannelsesprosesser. Barnet påvirker og påvirkes av omgivelsene og er således aktive deltager i egen danning. Derfor er en barnets egenaktivitet og deres opplevelse av mening en viktig kvalitet i forhold til dette.

Danning handler for oss om at vi:

- Tar barnet på alvor.
- Har gode samtaler med barnet og oppfordrer til refleksjon.
- Legger til rette for opplevelser og erfaringer sammen med andre.
- Lar barnet oppleve at de er en del av en gruppe.
- Er varme og tydelige.
- Gir klare beskjeder og stiller krav.

7.4. Lek

Leken har en framtrædende plass i barnehagen. Leken har en egenverdi i seg selv, som skal anerkjennes og er en viktig side ved barnas egen kultur. Gjennom leken utvikler barna sin personlighet, tar andres perspektiv, deltar i et fellesskap og bearbeider egne tanker, opplevelser og følelser. Ved å utforske og å samtale om ulike fenomener, tilegner barnet seg kunnskap og innsikt på mange områder.

Vi er født med en sosial drivkraft og den eksperimenterer vi med i leken. Leken gir erfaringer som ingen annen aktivitet gjør, derfor er leken en svært viktig del av barnehagens hverdag.

Barnet lærer gjennom alt de opplever i sin hverdag. Det er derfor viktig at personalet har et bevisst og aktivt forhold til leken. Personalet har et særlig ansvar for at alle barna får viktige leke- og samspillerfaringer med andre barn. Derfor legger vi vekt på voksenstøtte i leken. Når vi er med i leken har vi mulighet til å hjelpe barn inn i lek de har muligheter for å mestre, og gi støtte til de som strever med å delta i leken.

For de yngste barna er rutiner og gjentakelser viktig for utvikling av leken og lekekompetansen, da dette blir til og kultiveres gjentatte ganger i hverdagen og danner et felles repertoar for barna i leken. Leken til de yngste innebærer også kroppslig bevegelse, hopp, løp, snurring og fangelek. Den har en viktig sosial verdi da den inviterer alle inn og er en lek på barnas premisser. Det er blikk-kontakt, turtaking og felles fokus.

Evnen til "late- som" lek viser samsvar med utvikling av både talespråk og språkforståelse. Jo bedre barnet behersker språket, jo mer avansert blir leken. Leken, samspillet og språket påvirker hverandre. Barnet bruker språket i leken for å dele ut roller, forklare temaer og situasjoner for å føre handlingen framover. Gjennom språket oppstår en felles forståelse mellom barna. Dialogen blir derfor en viktig forutsetning for å opprettholde samspillet. Dette synliggjør språkets betydning for sosialt samspill.

Det fysiske miljøet, innredning og valg av lekemateriell gir rammer for barnas lek. På hver base er det tilrettelagt for ulike lekesoner. Alle Basene skal ha disse sonene tilgjengelig:

- Lese- og mediekrok
- Konstruksjonsområde
- Rollelek/dramalek
- Rom for kreativitet og skapende prosesser

Personalet vil tilbyr variasjon av lekemateriell og det fysiske rommet vil i løpet av året endres for å skape variasjon og ny inspirasjon i leken. Barns interesser og innspill er med på å påvirke de valg en gjør i forhold til endringer i det fysiske miljøet og valg av lekemateriell. Variert lekemateriell skal være tilgjengelig for barna slik at barna får et rikt miljø som inspirer til ulik type lek. Vi legger vekt på å ha lekemateriell synlig og tilgjengelig for barna. Vi er opptatt av å sortere og rydde sammen med barna. Vi har et felles ansvar for å lære oss å ta vare på, vedlikeholde utstyret og det fysiske miljøet.

Barna skal også få varierte lekeerfaringer på utelekeplassen og i naturen. I forbindelse med utviklingsprosjektet vi deltar på har vi i år fokus på å utvikle det fysiske miljøet på lekeplassen og skal at barna får ulike erfaringer og muligheter til lek på hele lekeområdet.

Lek stimulerer barnets evne til:

- å utvikle dialogferdigheter (samarbeid, turtaking, lytting, felles fokus)
- å være sosiale (lære spilleregler/normer for samhandling og kommunikasjon)
- å utvikle begreper (ta i bruk nye ord, fylle ord med innhold)
- å utføre språkhandlinger (rollelek)
- å fortelle (aktivt bruke språket)

Lek handler for oss om at vi:

- legger til rette for variert lek, fysisk og organisatorisk.
- gir barnet impulser og inspirasjon til lek
- inspirerer til fantasi, skaperglede og livsutfoldelse
- hjelper barna til økt selvstendighet i forhold til å ta initiativ i leken, inkludere andre og kompromisse i lek.

7.5. Læring

Vi ser på barns utvikling som en kontinuerlig prosess som har sin drivkraft i samspillet mellom barnet og omgivelsene. I samspillet mellom mennesker, ting og handlinger i sitt nære miljø, merker barnet at det finnes en viss sammenheng og bestemte mønstre i tilværelsen. Slike mønstre som gjentar seg i de hverdagslige hendelsene utgjør byggesteinene i barnas forståelse av sin omverden. Barnet tar på denne måten opp i seg kunnskaper, holdninger og verdier fra omgivelsene.

Læring handler for oss om at vi:

- skaper en positiv og aksepterende atmosfære preget av humor og glede
- ser og følger barnets initiativ og aktivitet
- gir positive benevnelser og beskrivelser av det en gjør og opplever sammen
- utvider barnets opplevelser og erfaringer gjennom lek og samtaler
- har er stimulerende og variert læringsmiljø
- lar barnet delta og medvirke
- støtter og utfordrer barnet i sine læringsprosesser
- oppfordrer barnet til å være kritiske og stille spørsmål
- undrer oss sammen med barnet
- er aktive og engasjerte voksne
- gir barnet muligheter til læring gjennom bruk av alle sanser

7.6. Språk og kommunikasjon

Det sentrale aspektet ved språket er å formidle mening. Samspillet med omgivelsene har avgjørende betydning for språktilegnelsen. Tilegnelse av språk er en aktiv og kreativ prosess der det enkelte barn bygger opp (konstruerer) språket fra grunnen av. På bakgrunn av egne erfaringer og teorier om hvordan språket ser ut, og i samspill med omgivelsene, bygger barnet sakte men sikkert opp sitt språk. Språkutvikling er altså en prosess der barnet i samspill med sine omgivelser utvikler språket.

Arbeid med språk i barnehagen skjer i lek og hverdagssituasjoner som stell, måltid m.m. og i tilrettelagte og voksenstyrte aktiviteter og samtaler.

Når vi snakker om språkutvikling vektlegger vi utvikling av talespråk og språkforståelse. Vi vektlegger også utvikling av grunnleggende lese- og skriveopplæring. Dette gjelder særlig det vi kaller språklig bevissthet, men også utvikling av fortellerkompetanse og setningsproduksjon.

Ved hjelp av språket lærer barnet:

- å forstå og skape et bilde av virkeligheten
- å forstå seg selv og andre
- å mene noe om og handle i forhold til virkeligheten
- å uttrykke sine tanker og følelser

Personalet i barnehagen har ansvar for at arbeid med språk skjer både gjennom tilrettelagte aktiviteter og i naturlige situasjoner i løpet av dagen. Fokus på språk er sentralt gjennom hele barnehagedagen.

Høytlesning er en viktig aktivitet i barnehagens språk- og lesestimulerende arbeid. Det vil på hver base legges til rette for gode lesekreker. Vi har også med bøker ut og på turer. Vi legger vekt på at alle barna får oppleve å bli lest for i barnehagen. Lesing skal være tilgjengelig for alle barna, også dem som ikke velger det selv. Vi skal gjennom barnehageåret vekke interessen ved å tilby lesing og bøker som en del av hverdagen. Vi skal også bruke den samme boken over tid slik at alle kan oppleve å mestre å fullføre en historie, det kan motivere til leseglede.

Vi har derfor et bredt utvalg av bøker slik at barna får erfaring med tema som de har interesse av og som kan bidra til å øke leseglede. Vi bytter ut bøker ca. hver 2. mnd.

Innholdet i bøkene leses og bearbejdes gjennom samtaler underveis eller i etterkant. Samtalene rundt boken bidrar til at barna lettere knytter innholdet i boken/fortellingen til egne erfaringer i barnehagehverdagen. Det gir også barna en felles referansebakgrunn som de kan ta med videre i lek og andre aktiviteter.

Vi bruker materiellet språksprell. Dette er en samling språklige leker som gjennomføres med barna fra de er 3 år gammel.

Områdene vi har fokus på er:

- Oppmerksomhet for lyd
- Rim og regler
- Stavelsesdeling
- Forlydsanalyse

Forskning viser at språklig bevisstgjøring i barnehage- og tidlig skolealder forebygger nederlag i forhold til lesing og skriving. Gjennom språklige lekaktiviteter får barna tilegne seg nøkkelferdigheter som gjør at lese- og skrive utviklingen går lettere senere.

Vi tilrettelegger også for språkgrupper på de ulike basene som er et tilbud til barna. Det kan være barn som av ulik grunn har behov for noe ekstra støtte for å utvikle språket sitt. Dette skjer alltid i samarbeid med foreldrene.

Vi vektlegger i arbeidet med de yngste (1-3 år):

- Sette ord på det barnet ser og opplever
- Bevegelsesleker som gir økt kroppsbevissthet
- Fortelle, leke og dramatisere korte eventyr
- Leke og tøyse med lyder og ord
- Snakke med barnet
- Lese for barnet og samtale om boken og bildene
- Hjelp barnet til å fortelle selv, gjerne med hjelp av konkrete, bilder osv.
- Bruke rim og regler
- Oppmuntre barnet til rollelek
- Spille enkle spill, og knytte språk til det vi holder på med.
- Tegn til tale, som en støtte til barna slik at de har mulighet til å kommunisere og gjøre seg forstått før talespråket
- Bildestøtte
- Turtaking
- Digital turbok: Vigilo

Vi vektlegger i arbeidet med de eldste (3-6 år):

- Ta initiativ til samtaler med barnet. Benytte alle anledninger som byr seg
- Snakke med barnet, ikke til
- Legge til rette for små aktivitetsgrupper, der barnet får bruke språket og opplever mestring
- La barnet møte symboler som bokstaver og siffer i daglige sammenhenger
- Synliggjøre skriftspråket i hverdagen
- Legge til rette for varierte opplevelser, der nye ord og begreper presenteres
- Gi barnet tilgang på bøker. Lese for barnet, og samtale om innhold.
- Utforske språket sammen med barnet
- Bruke rim, regler, vitser og tøysevers.
- Arbeide med å utvide ordforrådet, og med å sortere ord i kategorier.
- Legge til rette for lekeskriving
- Leke med ord, lange, korte og sammensatte ord.
- Leke med språkrytme, stavelser
- Bildestøtte
- Digital turbok: Vigilo

7.7. Mangfold, likeverd og likestilling

Det norske samfunnet er mer sammensatt og komplekst enn tidligere. Vi ser på det språklige, kulturelle og religiøse mangfoldet blant barn, foreldre og personale som en normaltilstand, der mangfold er en naturlig del av hverdagen i barnehagen. Vår barnehage har en ressursorientert tilnærming til mangfold, dvs. at vi ser på mangfold som en berikelse.

Det arbeides systematisk med språklig, kulturelt og religiøst mangfold gjennom hele året. Vi synliggjør alle nasjonaliteter på basen ved bl.a. flagg på barnets plass, lære å si hei og hade på språkene som er representert. Vi bruker sanger, fortellinger og bilder/film fra landene som er representert på basen. I tillegg markerer vi noen merkedager, høytider og tradisjoner fra disse landene. Nasjonale minoriteter blir viet spesiell oppmerksomhet, bl.a. vil samenes nasjonaldag bli markert.

Barnehagen er en del av samfunnet og holdninger og forventninger til gutter og jenter i samfunnet er ulike. Dette gjenspeiler seg i barnehagen i forhold til lek, valg av leker, forventninger fra ansatte til oppførsel ut fra kjønn ol. I forhold til likestillingsarbeid i barnehagen viser forskning at holdninger hos personalet påvirker praksisen i de ulike barnehagene og barnas utviklingsvilkår. Bevisstgjøring i personalgruppen er derfor viktig for å kunne endre etablerte mønstre. Vi vil i år ha ekstra fokus på å tilby gutter og jenter litteratur som fanger for å sikre at alle får oppleve gleden ved litteratur. Vi tar likestillingsperspektivet med i møte med barn, valg av lekemateriell, valg av lekearenaer og gruppesammensetning.

7.7.1 Tilrettelegging for barn som trenger ekstra støtte

Barna skal oppleve å være en del av fellesskapet og skal få et likeverdig tilbud. Barnehagen tilpasser det allmennpedagogiske tilbudet etter barnets behov og forutsetninger slik at barnet opplever mestring og utvikling ut fra eget ståsted.

Våre tiltak:

- Vi observerer, analyserer og gir veiledning for å oppdage, avhjelp og tilrettelegge læringsmiljøet i barnehagen.
- Vi tilrettelegger og organiserer arbeidet på en slik måte at alle barn får delta i lek og aktiviteter med andre barna.
- Vi samarbeider tett med foreldrene for å skape en god arena for utvikling og trivsel hjemme og i barnehagen.
- Vi har et ressursteam som kan bistå ved behov for hjelp og støtte.
- Vi har månedlige Fastdager med Pedagogisk-psykologisk tjenester (PPT) og Pedagogiske støttetjenester (PST) som gir systemrettet veiledning til personalet.
- Jevnlig samarbeid med foreldre, PPT og spesialpedagoger og andre eksterne tjenester.

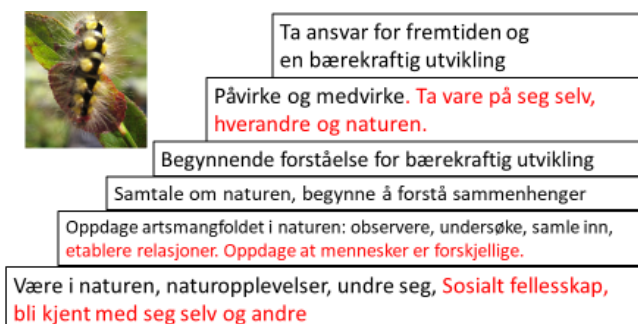

8. Bærekraftig utvikling

Vi skal inspirere og stimulere alle barn, ansatte, foreldre og nærmiljø til å ta vare på naturen. Bærekraftig utvikling handler om vår felles framtid her på jorden, og hvilken tilstand kloden vil være i for de som kommer etter oss. Det handler om å ivareta menneskers behov i dag uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

Gjennom å arbeide med gode holdninger og en praktisk tilnærming kan vi være med å bidra til en bærekraftig utvikling. Barnehagen jobber med å innarbeide gode vaner som bl.a. kildesortering, redusere matavfall, reparere leker ol. Det handler om alle de små grepene som vi kan gjøre i hverdagen.

Vi legger vekt på å bruke naturen og uteområdet som læringsarena. Barnehagen bruker leirplass, grillhytte, barnehagens nærmiljø og uteplass aktivt for å sikre variasjon gjennom året.

Personalet er aktivt ved å delta og undre seg sammen med barna i ulike aktiviteter. Vi er opptatt av å skape gode holdninger i forhold til å ta vare på og verne om naturen. Ulike små og store prosjekter har sitt utspring i oppdagelser vi gjør i ute. Barna skal oppleve gleden ved å være ute, oppleve og erfare skiftninger i naturen gjennom de ulike årstidene.

Personale i barnehagen skal være gode modeller for barna. Gjennom samtaler og handlinger skal en fremme forståelse for bærekraftig utvikling og velge aktiviteter som fremmer en slik forståelse. I hverdagen vil barna gjennom våre handlinger erfare og oppleve at vi tar små grep for å bidra til bærekraft.

- Ferdsel i naturen, Vi bruker naturen aktivt, men prøver å ha mest mulig sporfri ferdsel. Vi tar med oss søppel hjem igjen og også det vi finner som ikke hører til i naturen (hvis mulig)
- Resirkulering. Vi sorterer, glass, metall og plast og leverer til gjenvinning.
- Matsvinn. Kan vi spise brødet fra i går? Klarer vi å beregne hvor mye vi lager til slik at vi unngår å kaste mat? Kan vi bruke restene senere?
- Forbruk/bruk og kast. Hva kjøper vi inn? Trenger vi det? Kan det repareres?
- Gjenbruk/bytte av klær. Vi tilrettelegger for at klær og utstyr kan byttes/gjenbrukes.

Vi vektlegger i arbeidet med de yngste (1-3 år):

- Utforskning og sansing
- Felles fokus
- Kroppsbeheerskelse i ulendt terreng
- Bevegelsesglede i naturen
- Opparbeide trygghet i møte med uteområdet og nærmiljøet
- Kildesortering

Vi vektlegger i arbeidet med de eldste (3-6 år):

- Nysgjerrighet og undring
- Forståelse for samspillet mellom mennesker og natur
- Eksperimentering/forskning
- Artsmangfold
- Kildesortering
- Forståelse for sammenhenger i naturen/begynnende økologisk forståelse
- Gjenbruk
- Dyrking og høsting

9. Progresjon

Vi legger til rette for at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve mestring utfra egne forutsetninger.

Progresjonen i arbeidet gjenspeiler seg i hvordan vi møter enkeltbarnet og barnegruppene, hvordan vi bearbeider det pedagogiske innholdet, metodevalg, hvilke leker og materiell vi tilbyr og hvordan vi utformer og legger til rette det fysiske miljøet. Det vil også være progresjon i hvordan vi arbeider med de ulike fagområdene. Barna skal få ulike utfordringer tilpasset erfaringer, interesser og ferdigheter, både på gruppe- og individnivå.

Barnehagen gir barna grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Vi støtter barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Barnehagen sikrer progresjon både på gruppenivå og individnivå, innenfor alle barnehagens områder.

Våre tiltak:

- Barna går i aldersinndelte baser. Skifte av baser vil være en del av den progresjonen barna får bl.a. ved at det fysiske miljøet, materiell og utstyr er tilrettelagt for aldersgruppen.
- Barna får delta i aktiviteter tilpasset sine interesser og utviklingsnivå.
- Vi tilpasser det pedagogiske innholdet for barna med hensyn til barnas alder, barnas interesser og gruppens behov.

10. Digital praksis

Samfunnet vi lever i endrer seg fort og de digitale hjelpemidlene vi har rundt oss blir stadig mer avansert. Dette gjør det viktigere enn noen gang å tilegne seg kompetanse og kunnskap tidlig for å kunne være en del av denne kulturen. For at barna skal tilegne seg denne kunnskapen må de delta og være delaktig i prosessene og få mulighet til å gjøre seg konkrete digitale erfaringer.

Nyere forskning viser at barns skjermbruk bør begrenses. WHO har gått ut med anbefaling om å unngå at barn under 2 år bruker skjerm og at barn i alderen 2-5 år kun har skjermtid 1 time for dagen. Bruk av skjerm (som for eksempel tv, dataspill, nettbrett eller mobil) og andre stillesittende aktiviteter bør begrenses og balanseres med fysisk lek og aktiviteter. Skjermbruk er ikke skadelig i seg selv, men den fratar barna viktige erfaringer i forhold til samspill med andre og hemmer deres fysiske utvikling. Vi er derfor opptatt av å begrense bruken av skjerm der barna blir passive mottakere. Personalet skal ha et bevisst forhold til bruk av digitale verktøy. Vi skal bruke digitale medier bevisst i læringsøyemed. Det er forskjell på hva som gjøres hver dag eller vanligvis, og det som gjøres av og til eller en sjelden gang.

Vi vektlegger i arbeidet med barna:

1-2 åringer:

- Begynnende kjennskap til digitale verktøy
- Inspirere til nysgjerrighet og interesse rundt digitale verktøy ved å bli kjent med dem og begrepene som er knyttet til disse.

3-4 åringer:

- Lek og læring med IKT
- Utvikle begynnende holdninger til IKT i lek og læresituasjoner.
- Få grunnleggende kjennskap til digitale verktøy
- Få grunnleggende kunnskaper om Internett

5-6 åringer:

- Verktøy som stimulerer til selvstendig tenkning og kreativitet
- Utvikle reflekterte holdninger til IKT i lek og læresituasjoner.
- Bruk av digitale verktøy til problemløsning og arbeid.
- Bruk av digitale verktøy til kreative arbeidsprosesser.
- Begynnende etisk forståelse for hvordan vi skal bruke og forholde oss til det digitale i hverdagen vår

11. Fagområdene

Barnehagen har en helhetlig tilnærming til arbeidet med fagområdene. Det vil si at de trekkes inn i alle deler av barnehagen arbeid, både lek, hverdagsaktiviteter og gjennom barnas interesser og engasjement. I tillegg tilrettelegger

barnehagen for systematisk arbeid i forhold til fagområdene for å sikre at barna får varierte opplevelser og erfaringer med de ulike fagområdene.

Barnehagen har et tilrettelagt fysisk miljø som skal gi barna varierte opplevelser og erfaringer. Personalet er aktivt i forhold til å gi barna kjennskap til de ulike fagområdene gjennom spontane og planlagte aktiviteter.

Fagområdene i barnehagen er de samme som barna senere møter igjen i skolen.

Kommunikasjon, språk og tekst

- setter ord på/benevne det vi har rundt oss, handlinger og følelser
- invitere barn til gode samtaler
- leseaktiviteter, tilby et mangfold av litteratur
- bruker bokkasser/konkreter
- sanger, rim/regler
- billedstøtte
- synliggjør skriftspråket

Antall, rom og form

- bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse
- undersøker og gjenkjenner former/sortere
- eksperimenterer med tall, mengde og telling
- bruker matematiske begreper reflektert og aktivt
- synliggjør symboler og knytter dem til konkrete, f.eks. mengder

Nærmiljø og samfunn

- fokuserer på bærekraftig utvikling- bl.a. rydde søppel i nærområdet
- bruker nærområdet til barnehagen og gir barna kunnskap om hvor viktig det er å ivareta dette
- ser ulike arbeidsplasser i nærområdet

Kropp, bevegelse, mat og helse

- gir barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet
- legger til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barn

Kunst, kultur og kreativitet

- eksperimenterer med ulike teknikker og materialer
- besøk av den kulturelle bæremeisen
- har fremme materiell som inspirerer barna til å skape egne uttrykk i hverdagen
- gjøre barna kjent med våre musikalske kulturskatter
- Motiverer barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet
- gir dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer

Natur, miljø og teknologi

- avfallssortering og gjenvinning
- opplever og utforsker naturen og naturens mangfold
- får gode opplevelser med friluftsliv året rundt
- følger et naturområde gjennom året
- Forskerhjørne på basene

Etikk, religion og filosofi

- skaper forståelse for å ta vare på planter, dyr og omgivelsene
- respekt for andre og innlevelse i andres følelser
- utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske, religiøse og filosofiske spørsmål sammen
- fremmer likestilling og motvirker diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme

Gjennom arbeid med prosjektene vil vi også fordype oss i fagområdene, og sikrer at alle fagområdene blir jobbet med systematisk gjennom året. Dette blir beskrevet nærmere i prosjektplanene. Disse er tilpasset barnas alder, og på den måten sikrer vi arbeidet i forhold til progresjon i barnas erfaringer i arbeidet med fagområdene.

12. Overganger

Barn og foreldre skal erfare at det er en god og trygg overgangsprosess mellom hjem- barnehage, mellom de ulike avdelingene innad i barnehagen, og mellom barnehage-skole. Barnehagen er bevisst på hvordan de sikrer at alle barn får nødvendig tid, støtte og trygghet i overgangene. Foreldre og barnehage samarbeider for at det enkelte barn skal komme styrket gjennom de ulike prosessene.

12.1. Tilvenning

Overgang hjem – barnehage

Med utgangspunkt i trygghetssirkelen (Cirkel of Security -COS) bruker vi Jåttåmodellen for oppstart av nye barn. Dette er en foreldreaktiv modell der foreldrene er aktiv deltagende og er barnets «trygge base» i tilvenningsperioden. Det settes av 5 dager til oppstart, der barnet er sammen med foreldre og der barnet og foreldrene får tid til å bli kjent med barnehagen, de andre barna og personalet.

12.2. Overgang fra base til base

Barnet vil i løpet av barnehageoppholdet oppleve å skifte base. Personalet legger til rette for at dette skjer på en slik måte at barnets trygghet blir ivaretatt. Barnehagen har utarbeidet rutiner som sikrer en gradvis tilvenning til ny base og som sikrer overlevering av informasjon mellom baselederne. Foreldrene får informasjon om skifte av base i god tid før dette skjer.

12.3. Overgang barnehage – skole

Barnehagen samarbeider med foreldre og skolen og legger til rette for at barna får en trygg og god overgang fra barnehage til skole og skolefritidsordning. De

skal oppleve glede med å begynne på skolen, og at det er en sammenheng mellom barnehage og skole.

Vi legger til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter, som gir et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barna får avslutte sin barnehagetid på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. De blir kjent med hva som skjer i skolen før de begynner der.

I Askøy kommune har vi en handlingsplan og en rutine som skal sikre et godt samarbeid mellom barnehagen og skolen. Dette omhandler blant annet utveksling av informasjon, samarbeid om felles arrangementer, besøksdager på skolen, samt pedagogisk arbeid knyttet til siste året i barnehagen.

Det siste året før skolestart, blir barna samlet i egne grupper på Base 3 og base 4. En dag i uken har de samling på egen base i tillegg til at de har en turdag sammen hver fredag. Dette gjør vi for å sikre en god progresjon for dem ved å gi dem mulighet til å være sammen med flere jevnaldrende barn. Det pedagogiske opplegget tilpasses gruppen for å sikre og ivareta barnas behov for utfordringer og opplevelser, og forberede dem slik at de kan møte skolen med glede og forventning.

Barnehage og skole er begge institusjoner for omsorg, danning, lek og læring. Barna vil møte både likhetstrekk og ulikheter mellom institusjonene. Det siste året vektlegger vi det å skape sammenheng og utvikling i det pedagogiske innholdet fra barnehagen og over i skole. Vi legger til rette for et systematisk arbeid rettet mot språk, matematikk og lese – og skriveforberedende aktiviteter.

Av formelle samarbeidsformer vil vi nevne:

- Foreldremøte i barnehagen i september og med skole i februar/mars.
- Foreldre til førskolebarnet inviteres til sluttsamtale med baseleder. I sluttsamtalen drøfter baseleder og foreldre hvilke opplysninger om barnet som skal overføres til skolen. Med utgangspunkt i denne samtalen sendes det en kort rapport om barnet sammen med oppdatert helseskjema til skolen.
- Dersom barnet har særskilte behov eller det er forhold skolen trenger å ta hensyn til og kjenne til i forhold til skolestart, avtales det overføringsmøte mellom foresatte, skolen, barnehagen og eventuelt andre aktuelle samarbeidspartnere.
- I tilfeller der det er opprettet ansvarsgruppe rundt et barn, starter samarbeidet med skolen allerede ett til to år i forveien.

Det er utarbeidet en plan for det siste året i barnehagen. Her beskrives arbeidet som gjøres i førskolegruppen 2 dager i uken og det arbeidet som gjennomføres på basen. Den beskriver også forventningene mellom hjem og barnehage i forhold til samarbeid om barna frem mot skolestart. Denne blir sendt ut til foreldrene i løpet av august/september og gjennomgått på foreldremøtet.

Det siste året i barnehagen får barna delta på svømmeopplæring, der de får opplæring i terapibadet en dag i uken i 8 uker. Kurset vil ha fokus på å skape trygghet i vann for førskolebarna. Dette skaper vi gjennom aktiviteter og lek der barna bli utfordret. Bergen Vest svømmeklubb er arrangør og ansvarlig for opplæringen. Vi skal være i terapibadet. Kurset går over 8 uker med oppstart i uke 34.

13. Dokumentasjon- og vurderingsarbeid

Barnehagen er en lærende organisasjon som til enhver tid utvikler kvalitet innen barnehagens innhold og oppgaver. Personalet er innovative, søker ny kunnskap, og lærer av hverandre-

Ved å sette ord på og reflektere over egen praksis i samspill med barna, vil personalet ha grunnlag for å kunne vurdere om praksis innfrir rammeplanens målsettinger og krav.

Barnehagen er et profesjonsfaglig fellesskap der alle ansatte reflekterer over formål, verdier, innhold og oppgaver, der faglige og etiske problemstillinger inngår. Personalet arbeider med å sette mål, innhenter informasjon, vurderer og analyserer, planlegger og justerer kursen ved behov.

13.1. Barnehagen som lærende organisasjon

Barnehagen skal ha fokus på egen virksomhet for å sikre at den hele tiden er i utvikling. Vi skal lete etter de gode erfaringene, de gode rutinene og den gode kvaliteten i møte mellom mennesker, både små og stor. Vi skal trekke dette fram og holde det opp som gode eksempler. Vi skal samtidig ha mot til å ta tak i det som ikke fungerer og lete etter alternative måter å gjøre ting på. Vi skal støtte oss på faglige vurderinger og forskning.

Våre tiltak:

Utviklingsarbeid: «med lekelyst og forskertrang». Deltagelse i Regionalt kompetanseordning.

Problemstilling: «Hvordan være aktivt lyttende og stille gode spørsmål ved det barna ser og snakker om, uten å overta?»

Målsetninger er å:

- Eksperimentere og utforske
- Legge aktivt til rette for at barna lærer å diskutere kritisk
- Voksenrollen i møte med barn og kritisk tenkning
- Hvilke holdninger og verdier trenger vi for å bidra til barns fremtidige holdninger til bærekraftig utvikling?

Arbeidet vil bli lagt opp som et prosjektarbeid som involverer hele personalet. Vi vil bruke personalmøter og planleggingsdager til dette arbeidet.

I tillegg vil det bli arbeidet aktivt i hverdagen med å prøve ut og gjøre seg erfaringer sammen med barnegruppen. Vi ser bl.a. på hvordan vi kan utforske og undre oss sammen over det vi opplever, men også hvordan vi kan tilrettelegge et lekemiljø som gir barna mulighet til dette både gjennom styrte og frie aktiviteter inne og ute. Vi har med oss samarbeidspartnere fra Norsk lærerakademi, Ida Tjessem Dahl og Sigve Ladstein. Prosjektet går over 2 år og vi vil avslutte prosjektet sommeren 2023.

Vi vil arbeide med implementering av Kapittel VIII. Psykososialt barnehagemiljø og Askøy kommunes handlingsplan «Sammen mot mobbing». Hele personalet vil delta på oppfriskningskurs i løpet av året. Vi vil også arbeide systematisk med bl.a. observasjoner og aktiviteter sammen med barnegruppen.

13.2. Dokumentasjon og vurdering

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen og gir grunnlag for å vurdere det pedagogiske arbeidet.

Observasjon av barna og barnegruppen er en viktig del av det arbeidet som blir gjort i barnehagen. Hensikten med dette er å vurdere barnets trivsel og allsidige utvikling og om deres behov blir møtt. Dette er grunnleggende for å kunne tilrettelegge for et godt tilrettelagt pedagogisk opplegg i barnehagen for alle barn.

ALLE MED er et observasjonsmaterieell som er et hjelpemiddel som personale i barnehagen benytter for å sikre viktige steg i barnets utvikling. Dette brukes i forkant av alle foreldresamtaler. Observasjonene er med på å danner grunnlag for samarbeid mellom barnehagen og hjemmet i forhold til å gi barnet en best mulig trivsel og utviklingsmulighet.

Vurdering, tilbakemeldinger og refleksjon rundt arbeidet er med på å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet er også med på å videreutvikle barnehagen slik at den best mulig er i stand til å nå målsetningene om en god pedagogisk virksomhet.

Personalet vurderer arbeidet i barnehagen.

- Daglig, refleksjon over opplevelser og erfaringer.
- På basemøter, ukentlig.
- Månedspaner, månedlig.
- Evaluering av fokusområder, hver 2. mnd.
- Pedagogisk dokumentasjon/prosjektrapporter, 3 ganger pr. år.
- Planleggingsdag våren 2023.

Barnehagen bruker ulike arbeidsmåter for å invitere foreldrene inn i vurderingsarbeidet.

- Det daglige samarbeidet.
- Foreldresamtaler.
- Foreldremøter.
- Foreldreundersøkelse. Utdanningsdirektoratet; november 22.
- Samarbeidsutvalg.

Barna blir også trukket inn i vurderingsarbeidet. Barna og barnegruppen medvirker ut fra alder og forutsetninger.

- Gjennom prosjektarbeidet vil barnas tilbakemeldinger i hverdagen være viktig i forhold til hvordan prosjektet utvikles.
- Daglig samtaler med barna gir oss tilbakemeldinger på tilbudet og hvordan de har det i barnehagen.
- Jevnlige samtaler om hvordan de opplever sitt barnehagemiljøet, enkeltvis og i samlinger/barnemøter/samtaler.
- I forhold til de yngste barna vil personalet tolke barnas uttrykk og signaler og ta barneperspektivet med i vurderingsarbeidet.

14. Samarbeid

Barnehagen legger til rette for et godt foreldresamarbeid. Foreldre får medvirke i den individuelle tilretteleggingen av barnets tilbud og i barnehagens arbeid. Sammen skaper vi en god dialog basert på trygghet og tillit, som er avgjørende for barnas trivsel og utvikling.

Barnehagen har et Samarbeidsutvalget (SU) som sikrer samarbeid mellom barnehagen og foreldrene. Styrer sørger for at saker av viktighet for barnehagens innhold og virksomhet forelegges SU. Utvalget består av representanter fra foreldre og personalet i likt antall, samt en representant fra eier. Styrer møter og har uttalerett. Barnehagens foreldreråd består av alle foreldre. Foreldreråd og SU er viktige samarbeidsorgan for å ivareta fellesinteresser i foreldregruppa, og sikre medvirkning i barnehagens arbeid.

Barnehagen samarbeider med ulike instanser om barns oppvekst og utvikling. Personalet som arbeider i barnehagen har taushetsplikt. Opplysninger om private og personlige forhold blir ikke gjort kjent for andre. Samarbeid om enkeltbarn avklares med foreldre før kontakt med andre instanser.

14.1. Foreldresamarbeid og medvirkning

Foreldresamarbeidet skal ta utgangspunkt i en grunnleggende respekt for foreldrenes kompetanse og den rett de har til å oppdra sine barn på den måten som er riktig i forhold til deres tradisjoner, normer og verdier.

Samarbeidet skal gi mulighet til å bygge en nødvendig, gjensidig forståelse for de dilemmaer som kan oppstå når hensynet til et enkelt barn må ses i forhold til barnegruppen. Personalet må arbeide for å finne balanse mellom respekt for foreldrenes prioriteringer og å ivareta barns rettigheter og grunnleggende

fellesverdier som barnehagen er forpliktet på gjennom Lov om barnehage og Rammeplanen.

Foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage bygges på gjensidig åpenhet og tillit. Den daglige kontakten betyr mye for oppbyggingen av et fortrolig og åpent forhold mellom foreldre og personale. Her utveksles informasjon om hendelser hjemme eller i barnehagen, og opplysninger om spesielle forhold en må være oppmerksom på i samarbeidet mellom barnehagen og hjemmet.

Våre tiltak:

- Vi legger ut dagrapporter på Vigilo fra hver base.
- Facebook publikasjoner to ganger ukentlig.
- Månedspaner legges ut på Vigilo.
- Porteføljer for hvert enkelt barn til foreldre.
- Prosjektrapporter legges ut på Vigilo til foreldrene.
- Vi lager små og store utstillinger av arbeidsprosesser og barnas arbeider.

Foreldregruppen er også en viktig samarbeidspartner i planleggings- og vurderingsarbeidet.

I Furuly barnehage har vi noen forventninger som danner utgangspunkt for samarbeidet mellom barnehage og hjem.

Forventninger til samarbeidet mellom foreldre/foresatte og barnehagen:

- Vi følger opp avtaler/tiltak vedrørende barn.
- Vi viser interesse for barnets hverdag.
- Vi tar kontakt når vi har spørsmål/meninger om barnet, det pedagogiske tilbudet eller når vi har behov for å snakke sammen.
- Vi overholder åpnings – og lukketider.
- Foreldrene sørger for at barnet alltid har tilstrekkelig og riktig utstyr (bleier/klær/sko m.m.) i barnehagen.
- Foreldre søker og leser informasjon og personalet følger opp informasjonsrutinene.
- Vi viser interesse overfor det enkelte barn men ser også barnegruppen og barnehagen arbeid og prioriteringer i et helhetlig perspektiv.
- Foreldrene deltar på foreldremøter, foreldresamtaler, arrangementer og deltar i barnehages vurderingsarbeid.

14.2. Samarbeid andre instanser

Pedagogisk psykologisk tjenester (PPT)

Fastdag: Barnehagen får besøk av sin PPT-kontakt 1 gang i måneden. Her kan personalet drøfte ulike problemstillinger anonymt eller med tillatelse fra foreldre. Utfordringene kan være knyttet til barnehagens rutiner, barns språkutvikling, barnegruppen, atferd, samspill ol. Sakene kan være enkeltbarn eller hele barnegrupper.

Barnehagen kan ta kontakt med PPT for drøftinger angående barnegruppen eller enkeltbarn. Dersom samarbeidet dreier seg om enkeltbarn skal foreldre tas med i denne prosessen, og de skal gi skriftlig samtykke før kontakt med PPT opprettes. Foreldre kan også selv ta direkte kontakt med PPT, men vi oppfordrer til at de samarbeider med barnehagen.

Pedagogiske støttetjenester (PST)

Barn som, ut fra en sakkyndig vurdering fra PPT, er tildelt spesialpedagogiske timer, får denne hjelpen i barnehagen. Hjelp til barn med nedsatt funksjonsevne kan også gis ved å styrke den generelle bemanningen i barnehagen. Avdelingen tilbyr og lavterskeltilbud.

Familiehelsetjenesten

Barnehagen har et samarbeid med Familiehelsetjenesten. Vi har ulik kompetanse om barn og samarbeidet går ut på å utveksle erfaringer og gi råd og støtte til hverandre på et generelt plan.

Barnevernet

Barnehagen har samarbeid med barnevernet. Som en offentlig etat har alle ansatte i barnehagen opplysningsplikt til barnevernet.

Man har og en generell avvergelsesplikt i henhold til straffeloven §§196 og 284 - «gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at handlingen er eller vil bli begått» Avvergelsesplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikten. Dette gjelder f.eks. ved vold, seksuelle overgrep og kjønnslemlestelse.

Origo

Barnehagen samarbeider med Origo Askøy. Origo tilbyr hjelp til barn, unge og voksne når det gjelder psykisk helse, rus, utfordringer i foreldrerollen, vanskelige livssituasjoner med mer.

Ressursteam

Barnehagen har i løpet av året tverrfaglige møter der PPT, barnevernet, helsesykepleier og representant fra barnehagen møtes for å drøfte ulike aktuelle saker.

Barnehagen som opplæringsarena

Barnehagen er en viktig opplæringsarena for ulike utdanningsinstitusjoner. Man legger til rette for praksis der elever, studenter og lærlinger får prøvd seg i yrket.

15. Barnehagens satsingsområder –Prosjektarbeid/Tema /Årshjul

Merkedager og tradisjoner

Planleggingsdager

Barnehagen har 5 planleggingsdager i året. Disse blir brukt til bl.a. planarbeid og kursvirksomhet.

Planleggingsdagene barnehageåret 22/23 er:

Mandag	12.09.22
Fredag	04.11.22
Fredag	03.02.23
Fredag	21.04.23
Fredag	19.05.23

Brannvernuke

Vi gjennomfører en brannvernuke i uke 38. I aktiviteter gjennom uken vil vi gi barna en grunnleggende kunnskap om brannvern. Vi legger vekt på at barna blir kjent med hvordan en kan forebygge brann, men også hva en skal gjøre dersom det begynner å brenne. Base 3 og Base 4 har eget opplegg knyttet til forebyggende brannvernarbeid. De bruker bl.a. opplæringsmateriellet «Brannbamsen Bjørnis». De aller minste har noen forberedelser i forbindelse med at det skal avholdes brannøvelser, bl.a. oppmerksomhet for lyd. Vi vil i løpet av uken gjennomføre brannøvelser både med og uten brannvarsler.

Vi får også besøk av Brannbamsen Bjørnis den 20.9.22. Han skal ha en liten musikksamling med barna.

Fødselsdagsfeiring

Vi markerer hvert enkelt barn sin fødselsdag ved å lage en markering for barnet og resten av barnegruppen.

Fødselsdagsbarnet får barnehagens bursdagskrone og kappe på, og kort fra barnehagen og en hilsen fra de andre barna og personalet.

Vi markerer selve dagen med flaggheising, bursdagssang og felles aktivitet/lek der barnet velger en aktivitet/lek ut fra egne «bursdagskasser».

Julen

I adventstiden legger vi vekt på å skape en god atmosfære preget av forventning og glede. Vi ønsker å skape gode stemninger som barna kan ta med videre som gode minner. Vi baker, har eventyrstund, lytter til musikk og synger mm.

Basene vil arrangere aktiviteter i løpet av desember.

- Adventssamling: Gjennom korte samlinger i adventstiden blir julefortellingen formidlet.
- Fellessamling fredag 2. desember
- Bakedag med besteforeldre onsdag 7. desember.
- Luciamarkering, tirsdag 13. desember.
- Nissefest, tirsdag 20. desember.

Påske

Påskefortellingen formidles med utgangspunkt i hva som skjedde de ulike dagene (palmesøndag, skjærtorsdag, langfredag, påskeaften, 1. påskedag). Fortellingen formidles ulikt på de ulike basene med hensyn til barnas alder. Vi deler barna i mindre grupper, slik at vi kan legge opp til samtaler og undring rundt innholdet i fortellingen.

For de aller minste vil vi ha fokus på å sanse påsken og ha fokus på påskens farger, former og tradisjoner. En kurv full av «påskemateriell» kan være et godt utgangspunkt for å oppdage, undre seg og leke.

Det blir også en god påskelunsj på basene.

17.mai

Historiene rundt grunnloven, flagget, sangene formidles til barnegruppen, og det tilpasses barnets alder. Vi arrangerer en aktivitetsdag tirsdag 16.mai. De får da få gå i tog, 17.mai leker/aktiviteter og god mat før selve feiringen dagen etter.

Barnehagen har egen fane som brukes i 17. maitoget på Erdal barneskole. Foreldrerepresentantene i samarbeidsutvalget har ansvar for denne og alle er velkommen til å delta.

Avslutning

Vi inviterer førskolebarna med på en avslutningstur som en markering av at barnehagetiden snart er over.

Idrettsdag for førskolegruppen er felles for hele kommunen. Denne er lagt til mai/juni.

Sommerfest

Vi inviterer til sommerfest torsdag 15. juni.

Prosjektarbeid

Barnehagen legger til rette for å arbeide med prosjekter gjennom året. Vi gjennomfører 3 hovedprosjekter i løpet av året på hver base. I årets prosjekter har vi lagt vekt på at slagordet vårt «med lekelyst og forskertrang» skal gå gjennom alle prosjektene som en rød tråd. Dette er knyttet opp utviklingsarbeidet som vi gjennomfører i samarbeid med NLA.

Vi er opptatt av at prosjektarbeidet skal planlegges og gjennomføres på en slik måte at barnets egne initiativ og opplevelser får en naturlig plass. De voksne skal ha en plan for arbeidet, men den skal være så fleksibel at barnas innspill er med på å prege forløpet. Det å delta, oppdage ulike fenomener, se sammenhenger ut fra egen aktivitet og handling gir grunnlag for en positiv selvoppfattelse. Barn trenger voksne som gir rom for barnets utforskende og lekende aktivitet.

Vi jobber tverrfaglig i løpet av prosjektet for å sikre at alle barna får erfaringer fra de ulike fagområdene. Enkelte ganger vektlegger vi ett fagområde mer enn andre. Ved å jobbe i aldersinndelte grupper sikrer vi at barna opplever progresjon knyttet til de ulike fagområdene. Dette vil komme fram i planene som blir utarbeidet.

I tillegg til hovedprosjektene vil det oppstå små prosjekter gjennom året. Disse har ofte sitt utgangspunkt i hendelser som barna eller personalet opplever eller oppdager og som en ønsker å undersøke nærmere.

Minsten og den fine kroppen

Base 1 og Base 2 - 2022

Tidsrom: September, oktober og november

MÅL:

- Barna skal bli kjent med sin egen kropp og bli bevisste egne og andres grenser.
- Barna skal bli trygg på egen kropp og få en positiv oppfatning av seg selv.
- Barna skal bli møtt på egne følelser og få hjelp til å forså og kjenne igjen disse.

Arbeidsmåte:

I denne perioden skal vi jobbe med kroppen og de ulike kroppsdelenes funksjon. Vi skal ha fokus på de ulike sansene og innføre månedens bevegelse. Dette tar vi i bruk både inne og ute. Vi skal jobbe med de ulike kroppsdelene og lage puslespill av barnas ansikter/kropper. Vi kan f.eks. lage en sprellemann ved å bruke bilder av barna. Barna skal få lage ulike kunstuttrykk ved å bruke kroppen som verktøy - fingermaling, lage hånd og fotavtrykk mm. Vi skal lage familiehus så alle barna har dette tilgjengelig som språkstøtte.

Gjennom å jobbe med felles regler på avdelingene skal vi bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre. Vi skal tilby et mangfold av bøker, sanger og bilder. Vi skal formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelse, samtaler, erfaringer og tanker. I hverdagen skal vi legge til rette for felles opplevelser med utgangspunkt i sang, dans og musikk. Med utgangspunkt i Cos-sirkelen skal personalet jobbe med voksenrollen. Vi skal være aktive og tilstedeværende, støttende og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring. Vi setter ord på barnas følelser og det er viktig at alle følelser er lov å ha. Vi skal støtte barna i de uttrykkene de har, og hjelpe dem å regulere seg. Vi skal balansere hverdagen mellom aktivitet og hvile.

Vi skal gå på turer med fokus på utfordring og støtte for å gi gode mestringsopplevelser for barna. Vi skal jobbe med barnas bevissthet om sin egen kropp gjennom selvstendighetstrening med god balanse mellom støtte og utfordring, i påkledning måltid og stell. Vi skal bruke barnehagens uteområder og nærområdet rundt til å erfare hvordan det er å gå i ulendt terreng og la barna bruke kroppen og alle sansene til å orientere seg i terrenget.

Tegn til tale: Kropp, glad, trist

Sanger: Hode, skulder, kne og tå, liten men likevel stor

Bøker: Lars er Lars, Minsten og den fine kroppen, Hvem er sint?

Kommunikasjon, språk og tekst

Bruke språk til å skape relasjoner, delta i lek og konfliktløsning.

Barna skal oppleve høytlesing, fortelling, sang og samtale.

Tegn til tale

Sette ord på og benevne ulike kroppsdelene, følelser mm

Etikk, religion og filosofi

Barna skal få være en del av et barnefellesskap bygget på respekt for hverandre.

Barna skal få erfare at vi har både likheter og ulikheter.

Barna skal få bli trygg på egen kropp, få en positiv oppfatning av seg selv og bli kjent med egne følelser.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Tilrettelegge for allsidig bevegelseserfaringer, inne og ute.

Hjelpe barna på sette ord på og bli kjent med egne behov.

Vi skal få kjennskap til menneskekroppen

Kommunikasjon, språk og tekst

Bøker, begreper og konkrete

Tegn til tale

Samtaler og undring

Dramatisere busstur/flytur

Kino om kjøretøy

Bilder til gjenkalling og samtaler

Antall, rom og form

Tallrekken opp til 10

Mønster, former, likheter/ulikheter

Størrelse, lengde, fart, måleenheter

Konstruksjon

Natur, miljø og teknologi

Konstruksjon

Lage bilbane til felleslek ute og inne

Konstruere egne biler

Gå turer i nærområder og studere kjøretøy

Hjulene på bussen

Base 1 og Base 2 - 2023

Tidsrom: Januar, februar og mars

Mål:

- Barna skal få utforske, konstruere og eksperimentere med kjøretøy og teknologi.

Arbeidsmåte:

Vi skal jobbe med kjøretøy og se nærmere på deres funksjon i samfunnet. Vi skal gå turer i nærområdet og se hvilke ulike kjøretøy vi treffer på. Ulikheter i form, farge og funksjon. Vi skal jobbe med ulike former som vi finner på kjøretøy. Vi skal jobbe med tallrekken opp til 10, preposisjoner, måleenheter og lengde.

Barna kan ha med bilder av egen bil som vi kan laminere og bruke til å lage en bilbane inne. (Tegne på voksdug). Vi skal konstruere egne kjøretøy til felles lek inne og ute. Vi skal jobbe med uteområdet utenfor Base 1 og lage en sykkel/bilbane.

Vi skal bruke bøker om kjøretøy til å studere og tilegne oss kunnskap. Vi kan se «Store maskiner» på NRK super (lage kino med storskjerm). Vi skal dramatisere bussturer og flyturer. Vi bruker bilder på veggen til gjenkalling og samtale gjennom hele prosjektperioden.

Tegn til tale: Bil, buss, kjøre

Bøker: Maskiner på veien

Sanger: Hjulene på bussen

Alle fugler små de er

Base 1 og Base 2 - 2023

Tidsrom: April, mai og juni:

Mål:

- Barna skal bli oppmerksom på fugler og naturen rundt oss
- Barna skal møte et mangfold av historier og bøker, og leke med rim, regler og sang.

Arbeidsmåter:

Med et hovedfokus på fugler skal vi se nærmere på de fuglene vi finner rundt oss og hva de gjør, hva de spiser, hvilke lyder de lager og hvordan de er i naturen rundt oss. Vi skal bruke fuglebøker og digitale hjelpemidler for å ta bilder og finne ut hvilken fugler vi ser, og å finne ut mer om dem. Vi skal bruke uteområdet til å finne flere deler av næringskjeden og lete etter insekter småkryp i naturen rundt oss.

Vi skal bruke ulike faktabøker om fugler for å bli kjent med fuglene og lære mer om dem. Gjennom litteraturen kan vi få høre historier om fuglene som kan være med å utvide forståelse og språket. I tillegg vil rim, regler og sang være en naturlig del av arbeidet med språk.

Vi skal bruke prosjektor til å se på fuglefilmer på lerret eller på gulvet. Vi bruker pc og nettbrett til å finne ulike fuglelyder. Vi kan sammenligne disse lydene med fuglelydene vi hører rundt oss i barnehagen.

Vi skal legge vekt på barnas interesser og deres fokus og la dette påvirke hvordan og hva vi jobber med i prosjektet. Vi skal undre oss sammen med barna og søke ny kunnskap.

Vi skal henge opp bilder av ulike fugler på veggen til gjenkalling og samtale.

Bøker – Hvem er den lille fuglen der?

Tegn til tale - Fugl, meitemark, edderkopp,

Sanger - Alle fugler små, Fløy en liten blåfugl, Jeg gikk en tur på stien, Kråkesangen.

Kommunikasjon, språk og tekst

Tegn til tale

Bruke bøker til å finne fakta

Vi bruker bilder til samtalestøtte

Vi bruker sanger, rim og regler forbundet temaet

Høre ulike fuglelyder

Samtale og undre oss sammen over det vi ser og hører

Nærmiljø og samfunn

Søke kunnskap sammen med barna.

Utforske områdene rundt barnehagen og se hvilke fugler vi har rundt oss

Natur, miljø og teknologi

Bli kjent med fugler og næringskjeden ved å bruke naturen rundt barnehagen

Søke kunnskap om naturen gjennom bøker og digitale hjelpemidler.

Kunst, kultur og kreativitet

Tegne, male fugler ved å bruke bilder som inspirasjon

Lage et fellesprosjekt som eksempelvis fuglekaske/ fuglerede eller lignende

Kommunikasjon, språk og tekst

Uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter.

Oppleve høytlesning, sang og samtale

Fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme

Støtte barns lek og utforskning med skriftspråket

«Vi vil vite...»

Base 3 og base 4 – 2022

Tidsrom: september- oktober- november

Mål:

- Barna skal bli glad i naturen og se samspillet mellom mennesker og natur.
- Barna skal medvirke i å utforske og oppdage nærmiljøet sitt.
- Bruke tall, telling og matematisk kompetanse gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter.

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen».
(Rammeplan for barnehager, 17)

Kropp, bevegelse, mat og helse

Daglig fysisk aktivitet Fremme barnas bevegelsesglede og motorisk utvikling og motoriske ferdigheter.

Bidra til et godt kosthold.

Bli kjent med egne behov og få kjennskap til menneskekroppen

Innhold og arbeidsmåter:

I prosjektet «Vi vil vite» ønsker vi at barnehagens profil «Med forskertrang og lekelyst» skal gjenspeiles i barnas hverdag. Vi vil derfor legge vekt på barns undring, nysgjerrighet og gi rom for alle spørsmålene barna stiller. Vi vil undre oss sammen og ønsker å sette søkelys på bærekraft og naturopplevelser for alle barna på basen. I prosjektet vil vi sette fokus på spørsmål rundt kroppen og naturen rundt oss. Vi vil vite hvor mange barn vi trenger for å komme over hele uteplassen? Vi vil vite om kroppen vår og vi vil vite om ting vi lurar å i naturen.

Natur, miljø og teknologi

Få oppleve, utforske og eksperimentere i naturen.

Se samspillet mellom menneske og natur.

De voksnes ansvar blir å stimulere barns nysgjerrighet, utforskertrang, interesser og gi dem tid og rom for medvirkning som skaper undring, lek og læring i naturen. De voksne må finne ut hva barna er opptatt av og sammen finne nye svar, spørsmål og måter å utforske på sammen med barna.

Antall, rom og form

Tall, telling og matematisk kompetanse gjennom lek, eksperimentering.

Stille spørsmål, resonnere, argumenter og søke løsninger.

Vi skal gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og til å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd.

Vi ønsker å gi barna opplevelser og erfaringer i det flotte leke og aktivitetsområdet i naturen som barnehagen har i nærmiljøet. Vi ønsker å gi de en begynnende forståelse for naturens egenart, hvordan vi kan verne om naturressursene, bevare det biologiske mangfoldet og bidra til bærekraftig utvikling. I dette prosjektet ønsker vi at barns medvirkning og nysgjerrighet skal få rom gjennom alle spørsmålene de stiller. «Vi vil vite...».

Nærmiljø og samfunn

Utforske og bli kjent i nærområdet.

Finne faktaopplysninger om det barna lurar på.

Bruke litteratur som egner seg til aldersgruppen som bidrar til undring og til å finne svar på det vi lurar på.

Fargesprell

Base 3 og base 4 – 2022

Tidsrom: januar og februar

Mål:

- Gi barna mulighet for å ta i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- Barna skal ta i bruk ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk
- Gi barna rom til å leke, improvisere og eksperimentere med rim, rytme, lyder og ord

Innhold og arbeidsmåter:

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhörighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. (Rammeplan for barnehagen)

I dette prosjektet skal vi jobbe med farger på ulike måter. Vi skal prøve å skape magi gjennom farger. Vi skal ha fokus på skaperglede, kreativitet og eksperimentering.

«Kan vi forvandle rom med ulike lys og farger? Klarer vi å finne farger ute i naturen? Maler vi annerledes når vi hører på ulik musikk? Hva skjer hvis vi blander rød og grønn? Og kan vi male ute i snøen?» Dette er spørsmål vi sammen med barna skal prøve å finne svar på. Vi skal være nysgjerrige og undrene sammen.

Som avslutning i prosjektet ønsker vi å ha en fargefest. Vi skal jobbe sammen med barna i planlegging og gjennomføring av festen. Veien blir til sammen med barna gjennom prosjektet.

Kommunikasjon, språk og tekst

Lytte til musikk og sang:

- Høre ulike typer musikk
- Bevegelsesanger
- Skape ulike uttrykk gjennom musikk
- Synge sanger

Lese bøker:

- Bøker om farger
- Samtaler med barn, lese og finne ut fakta sammen

Velge ut begreper som vi har ekstra fokus på. (utvide ordforråd).

Synliggjøre skriftspråk gjennom dokumentasjon og planlegging av fargefest.

Natur, miljø og teknologi

Bli kjent med ulike teknikker og teknologi.

Lek med lys, Ta bilder, printe ut. lage en fargevegg, bruke projektor.

Eksperimenter med farger, vann, is og snø.

Bli kjent med viktigheten av å ta vare på naturen. Kan vi bruke farger fra naturen? Farge garn/ ull.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Male på ulike måter. Jobbe med ulike materiale. Blande farger.

Hvor kan vi skape farger?

- matlaging
- ute i naturen
- bruke naturmateriale
- lys

Planlegge og gjennomføre en fargefest.

Samarbeid mellom B3 og B4. Dele fra prosjektet med hverandre.

Kommunikasjon, språk og tekst

Barna får møte ulik litteratur og sanger

Vi bruker konkrete

De voksne er språkmodeller og hjelper barna til å sette ord på oppdagelser ute. Samtaler og undrer seg sammen med barna.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Vi bruker kroppen i naturen til å utvikle motoriske ferdigheter

Barna er med på å dyrke ulike grønnsaker og vekster som skal bidra til et sunt kosthold

Natur, miljø og teknologi

Vi forsker sammen med barna på det de lurer på og vil finne mer ut av. Det kan være å gjøre eksperimenter, eller å observere noe i naturen over tid.

Så frø i vinterhagen/ grønnsakshagen

Nærmiljø og samfunn

Vi bruker nærområdene til barnehagen for å utforske livet i naturen når vi går på turer og er ute.

Etikk, filosofi og religion

Bli kjent med påskens tradisjoner og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer.

Filosofere og undre oss sammen over oppdagelser i naturen.

Nytt liv

Base 3 og base 4 – 2023

Tidsrom: mars-april-mai-juni - 2023

Mål:

- Filosofiske samtaler i samspill med barna
- Gi barna muligheter til å undre seg over naturen som våkner til liv og hvordan noe blir til
- Få oppleve naturen som arena for lek og læring

Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft. (Rammeplanen)

Innhold og arbeidsmåter:

I dette prosjektet skal vi ha hovedfokus på nytt liv med naturen som utgangspunkt. Barnas oppdagelser og spørsmål skal være utgangspunktet for å finne ut av, undre seg og lære noe om ulike tema barna blir opptatt av. Kanskje vi oppdager noe interessant på turene våre som vi vil finne mer ut av? Kanskje finner vi froskeegg? Eller kanskje får vi tak i vår egen rugemaskin? Eller lurer på hvor fuglene kommer fra?

Vi har grønnsakhager på begge basene og en vinterhage hvor det skal lages nytt liv ved såing av frø. Barna er involvert i hele prosessen fra vi sår og følger utviklingen tett videre. I nærmiljøet har vi gården som vi kan besøke og hver vår blir det født lam her. Litt lengre ute på Ask finner vi også Tellevikflaten gård som er mulig å besøke.

Barnas innspill og ideer skal være med på å vise vei i prosjektet. Underveis i prosessen vil vi dokumentere arbeidet med bilder og tekst sammen med barna og ta i bruk IKT- som verktøy.

Kontaktinformasjon til barnehagen:

Navn: Furuly barnehage

Besøksadresse: Brandaneset 26 og 38, 5306 Erdal

Postadresse: Klampavikvegen 1, 5300 Kleppestø

Tlf: +47 56 15 53 50

Mail: furuly.barnehage@askoy.kommune.no

Hjemmeside: <https://askoy.kommune.no/barnehage/kommunale-barnehager/furuly-barnehage>

Barnehagens Facebookside: @Furulybarnehage